

با اسمه تعالی

درس فیزیک محاسباتی نیم سال دوم تحصیلی ۹۶-۹۷

ارائه دهنده: سید محمد صادق موحد شنبه و دوشنبه ساعت ۱۷-۱۵:۳۰

استاد حل تمرین: بابک اسعدی ساعت

۱) نمره درس شامل حل تمرینات ۱۲ نمره، ۴ نمره امتحان پایانی و ۴ نمره پژوهه محاسباتی و ۱ نمره کوییزهای کلاسی است.

۲) تحويل تمرینات بايستی به صورت زیر باشد

الف: یک پوشه که عنوان آن نام دانشجو و شماره سری تمرین بوده و شامل موارد زیر باشد:

ب: متن برنامه به یکی از زبانهای Matlab, Mathematica, Maple C++, FORTRAN یا بهره گیری از

R که در هر بخش شامل توضیحات مربوطه باشد Python

ج: شکلها بايستی به فرمت Jpeg یا ps یا eps و یا pdf باشد.

۳) وسائل مورد نیاز

الف: یک سیستم عامل به روز مانند Windows یا Macintosh (OS X) یا Linux که دارای اجرا کننده Fortran یا C++ و دیگر نرم افزارهای مورد نیاز مانند matlab و VPython باشد. استفاده از رایانه شخصی قویاً توصیه می شود.

ب: یک نرم افزار جهت رسم نتایج مانند Tecplot, IDL, Gnuplot و یا هر نرم افزاری که با آن آشنایی دارید توصیه می شود.

۴) با توجه به اهمیت پژوهه های انجام شده باید گزارش مختصر چارچوب یک تحقیق را داشته باشد.

(۵) برخی از مهمترین سرفصلها

- * مقدمات سیستم‌های عامل مانند لینوکس و یونیکس، نوشتن Bash script
- * مدلسازی داده‌ها، انتشارگر خطای (Data modeling and Error propagators)
- * محاسبه تابع توزیع و تابع همبستگی، تبدیلات عددی بین توابع توزیع، تولید داده‌های تصادفی با تابع توزیع گوسی و دلخواه
- * تحلیل فوریه گسسته و الگوریتم‌های آن، محاسبه طیف توان
- * روش‌های عددی حل معادلات دیفرانسیل با شرایط اولیه و مقادیر مرزی، روش‌های انتگرال گیری عددی،
- * شبیه سازی فرآیندهای تصادفی (معادله لانژون، ولگشت تصادفی و ..)
- * فرآیندهای آشوبی و شبیه سازی و تحلیل آنها
- * حل معادلات ویژه‌مقداری و قطری سازی ماتریسها
- * روش تفاضل محدود در حل معادلات دیفرانسیل
- * شبیه سازی مونت کارلو (کاربردها در سیستم‌های آماری و مدلسازی داده‌ها، انتگرال گیری، مونت کارلو وردشی، مونت کارلو همیلتونی، زنجیره مارکوف مونت کارلو)
- * گذارفاز در شبکه‌های اسپینی مانند مدل آیزینگ، تراوش
- * شبیه سازی دینامیک مولکولی (گازها و مواد دانه‌ای)
- * تحلیل درست نمایی و ماتریس فیشر (Likelihood analysis and Fisher matrix)
- * مقدمات الگوریتم ژنتیک
- * یادگیری ماشین و مقدمات تحلیل داده‌های بزرگ
- * لازم به توضیح است که تمرکز بر روی برخی از موارد فوق بنا به گرایش دانشجویان می‌تواند تغییر کند. برای مثال برای دانشجویان گرایش ماده چگال تمرکز بر روی شبیه سازی دینامیک مولکولی و البته محاسبات نوار انرژی مانند روش هارتی-فاک، نظریه تابعی چگالی و غیره می‌تواند به جای بحث نظریه آشوب و فراکتالها و بخشی از مدل کردن داده‌ها مورد تاکید قرار گیرد.

(۶) برخی از مهمترین مراجع

۱- دست نوشته‌های درسی خودم که در منزلگاه اینجانب با آدرس

<http:// facultymembers.sbu.ac.ir/movahed>

قابل دریافت است.

۲- کتاب آشنایی با روش‌های شبیه سازی در فیزیک، مولف مهدی نیک عمل و همکاران

- 3- Nicholas J. Giordano, “*Computational Physics*”.
- 4- Dieter W. Hermann, “*Computer simulation Methods in theoretical physics*”.
- 5- Buffalo University home page for computational physics,
<http://www.physics.buffalo.edu/phy410-505-2009/>
- 6- <http://www.physics.buffalo.edu/phy411-506-2009/>
- 7- <http://www.handsonresearch.org/>
- 8- Tao Pang , “*An Introduction to Computational Physics*”, Cambridge University Press (2009)
- 9- Simon Sirca and Martin Horvat, “*Computational methods for physicists _ compendium for students*”, Springer (2013)

- 10- Harvey Gould, Jan Tobochnik and Wolfgang Christian, “*An introduction to computer simulation methods: Applications to physical systems*”, Addison-Wesley (2007)
- 11- Rubin H. Landau, Manuel J. Paez and Cristian C. Bordeianu, “Computationa; Physics” (2011).
- 12- <http://www.aghamousa.com/data-science-books/>
- 13- http://www.deeplearningbook.org/lecture_slides.html

۷) برخی از مهم‌ترین موضوعات قابل بحث عبارتند از:

موضوع	تاریخ	موضوع	تاریخ
اصول شبیه سازی مونته کارلو ^۲ - انتگرال گیری Variational MC		مقدمه- معرفی برخی نرم‌افزارهای مهم	
اصول شبیه سازی مونته کارلو ^۳ - روش متربولیس حلقه مارکوف مونت کارلو MCMC		Bash برنامه نویسی و نوشتن معرفی سیستم سرمد	
اصول شبیه سازی مونته کارلو ^۴ HMC		تخمین خطأ ۱	
اصول شبیه سازی مونته کارلو ^۵ Ising model		تخمین خطأ ۲	
الگوریتم ژنتیک		تابع توزیع ۱ PDF Simple estimator	
VPython		تابع توزیع ۲ - تبدیل تابع چگالی احتمال تابع چگالی احتمال همبسته	
مدل کردن داده‌ها ۱ (Bayesian Statistics)		تابع همبستگی، تابع دونقطه‌ای ولگشت تصادفی- شبیه‌سازی	
مدل کردن داده‌ها ۲ (Likelihood Analysis)		معادله لانژون و شبیه‌سازی آن	
مدل کردن داده‌ها ۳ (Numeric Approach)		مشتق گیری و انتگرال گیری عددی آشنایی با برخی از توابع کتابخانه‌ای حل دستگاه معادلات	
مدل کردن داده‌ها ۴ (Confidence Interval)		معرفی برخی از روش‌های عددی برای حل معادلات دیفرانسیل- روش خودسازگار	
مدل کردن داده‌ها ۵ (Fisher Matrix)		نظریه آشوب (تولید) نوسانگرهای جفت شده آشوبی دیاگرام فاز ۱	
Data science: Data management, pre-processing, visualization, augmentation		فراکتالها (تولید)	
Data science: Machine learning and Deep learning		استفاده از کتابخانه در فرتون	
جمع‌بندی درس		اصول شبیه سازی مونته کارلو ۱	

سید محمد صادق موحد

۹۶/۱۱/۰۷